

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-15476
Otsuse kuupäev 02.05.2026
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja PLACET GROUP OÜ (11198910)

Tarbija nõue Intresside ja kõrvalkulude tühistamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada osaliselt.
2. Tuvastada, et kaupleja rikkus tarbijaga 17.07.2025 sõlmitud tarbijakrediidilepingu sõlmimisel vastutustundliku laenamise põhimõtet, kuna ei hinnanud tarbija krediidivõimelisust piisavalt põhjalikult.
3. Kohaldada 17.07.2025 sõlmitud tarbijakrediidilepingule võlaõigusseaduse § 403⁴ lg-s 7 sätestatud tagajärge, mille kohaselt loetakse lepingu intressimääraks võlaõigusseaduse §-s 94 sätestatud intressimäär, kui see ei ületa lepingus kokkulepitud intressimäära, ning tarbija ei ole kohustatud tasuma muid lepingust tulenevaid tasusid.
4. Kohustada kauplejat tegema uued arvestused lepingu kohta, arvestades intressimäära kohaldamist vastavalt punktile 3 ning muude tasude ärajäämist, ning esitama need tarbijale.
5. Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal 30 päeva arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast, kui otsuses ei ole määratud teist tähtaega (TKS § 60 lg 1).
6. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse (TKS § 60 lg 2).

Asjaolud:

Avalduse kohaselt nõuab tarbija, et kaupleja tühistaks laenulepingu järgsed intressid ja kõrvalkulud, kuna kaupleja ei ole järginud vastutustundliku laenamise põhimõtet. Tarbija on esitanud tõendid (konto väljavõtted), millest oleks pidanud kauplejale nähtuma tarbija krediidivõimetus.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vastas, et tarbija registreerus Placet Group OÜ kliendiks 28.01.2022 ning sõlmis 17.07.2025 krediitkonto lepingu summas 4500 eurot (intress 37,6%, krediidi kulukuse määr 45%). Laenu on tasutud vaid intressimaksete ulatuses kokku 545,70 eurot ning kliendil kehtib maksepuhkus perioodil 07.09.2025–06.03.2026.

Tarbija esitas kaebuse, väites vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumist. Krediidiandja selgitas, et enne lepingu sõlmimist kontrolliti kliendi krediitvõimelisust registripäringute ja kolme pangakonto väljavõtte alusel ning hinnati sissetulekuid, kohustusi ja majapidamiskulusid. Analüüsi järgi oli kliendi keskmine sissetulek umbes 1587 eurot ning igakuised finantskohustused umbes 438,99 eurot.

Krediidiandja leidis, et klient esitas laenutaotluses ebatäpseid andmeid (märkis kohustused 0 eurot), mistõttu tuli tegelik olukord tuvastada konto väljavõtete põhjal. Arvestuste kohaselt jäi kliendile pärast kulusid piisav vaba raha ning laenumakse suhtarv jäi alla Finantsinspektsiooni soovitusliku piiri.

Lisaks märgiti, et krediidi kulukuse määr jäi alla Eesti Panga avaldatud piirmäära. Krediidiandja järeldas, et laenu anti välja seaduse nõudeid järgides ning vastutustundliku laenamise põhimõtet ei rikutud.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, olles tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaolude, poolte seisukohtade ning esitatud tõenditega, leiab, et tarbija avaldus kuulub osaliselt rahuldamisele.

Tarbija leiab, et kaupleja rikkus vastutustundliku laenamise põhimõtet, sõlmides temaga 17.07.2025 krediitkonto lepingu krediitlimiidiga 4500 eurot. Tarbija hinnangul nähtusid tema pangakonto väljavõtetest juba lepingu sõlmimise ajal olulised olemasolevad laenukohustused ning tegelik maksevõime ei võimaldanud uue krediitkohustuse täitmist. Tarbija väidab, et sattus pärast lepingu sõlmimist raskustesse igakuiste maksete tasumisel ning palub lepingu lõpetamist ja kahju hüvitamist.

Kaupleja vaidleb avaldusele vastu ja leiab, et krediitvõime hindamine toimus nõuetekohaselt. Kaupleja selgituste kohaselt kontrolliti tarbija krediitvõimelisust registripäringute ja pangakonto väljavõtete alusel, hinnati sissetulekuid ja kohustusi ning leiti, et tarbija maksevõime oli piisav. Kaupleja viitab, et arvutuste kohaselt jäi tarbijale pärast kulude arvestamist piisav vaba raha ning maksevõime suhtarv jäi soovitusliku piiri sisse.

Tarbijakrediitileping on VÕS § 402 lg 1 järgi krediitileping, millega oma majandus- või kutsetegevuses tegutsev krediidiandja annab või kohustub andma tarbijale krediiti või laenu. Tarbijakrediitilepinguga on eelduslikult tegemist, kui majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik annab füüsilisele isikule laenu või krediiti. Vastupidist tuleb tõendada krediidiandjal (RKTKo 11.10.2023, 2-21-20479/30, p 11). Tehingu tühisuse alus on asjaolu, mida tuleb asja lahendamisel arvestama sõltumata sellest, kas pooled sellele sõnaselgelt tuginevad (RKTKo 28.01.2015, 3-2-1-141-14, p 18; RKTKo 08.06.2010, 3-2-1-40-10, p 14). Kuivõrd tarbijakrediitilepingute puhul on seadusandja seadnud VÕS §-st 5 tulenevale üldisele lepinguvabaduse põhimõttele krediidisaaaja kaitseks mitmeid piiranguid (vt ka VÕS § 1 lg 4), millest kõrvalekaldumine muudab

kas lepingu tervikuna (VÕS § 406² lg 1) või mh selles sisalduva intressikokkuleppe (VÕS § 403⁴ lg 7) tühiseks, siis peab ka ilma tarbija sellekohaste vastuväideteta kontrollima, kas leping kehtib. Selline kohustus on alati, kui asjaolud viitavad tarbijakrediidilepingu sõlmimisele. Selline seisukoht on kooskõlas ka Euroopa Kohtu praktikaga, milles on leitud, et liikmesriigi kohus peab omal algatusel analüüsima, kas on rikutud krediidiandja lepingueelset kohustust hinnata tarbija krediidivõimelisust (vt Euroopa Kohtu 5. märtsi 2020. a otsus kohtuasjas nr C-679/18, OPR-Finance s. r. o. vs. GK, p 46). Viidatud kohustused lasuvad ka tarbijavaidluste komisjonil.

Eelmises punktis nimetatud kontrollkohustuse teostamise raames on esmalt otstarbekas kontrollida seda, kas tarbijale antud krediidi kulukuse määr ehk krediidi kogukulu tarbijale (VÕS § 406 lg 1) on seadusega kooskõlas. VÕS § 406² lg 1 esimese lause järgi on tarbijakrediidileping tühine, kui tarbija tasutava krediidi kulukuse määr aastas ületab krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud viimase kuue kuu keskmist tarbimislaenude kulukuse määra enam kui kolm korda. VÕS § 406² lg 3 sätestab, et kui tarbijakrediidileping on sama paragrahvi lõikes 1 sätestatu kohaselt tühine, siis maksab tarbija tühise tarbijakrediidilepingu järgi saadu tagasi selleks tähtpäevaks, milleks ta pidi krediidi tervikuna tagasi maksuma tühise tarbijakrediidilepingu järgi. Sellisel juhul tuleb krediidi kasutamise aja eest maksta intressi VÕS § 94 lg-s 1 sätestatud suuruses. Komisjon on kontrollinud tarbija krediidi kulukuse kogumäära, mis jääb seadusjärgse määra piiridesse. Erasisikutele antud tarbimislaenude krediidi kulukuse määr oli 31.05.2025 seisuga 15,68%, mis korrutades kolmega teeb kokku 47,04%. Tarbijale antud laenu krediidi kulukuse määr oli 45%. Järelikult on leping kehtiv.

Komisjon märgib, et Riigikohtu praktika kohaselt (vt RKTkm nr 2-21-13098 p 17 jj) peab krediidiandja enne lepingu sõlmimist koguma piisava teabe tarbija majandusliku olukorra kohta ning hindama, kas tarbija suudab krediidilepingust tulenevaid kohustusi täita. Samas ei saa üksnes hilisemate makseraskuste põhjal järeldada, et krediidiandja rikkus oma kohustusi, vaid määrav on olukord lepingu sõlmimise ajal. Komisjon analüüsis tarbija pangakonto väljavõtteid lepingu sõlmimisele eelnenud perioodil. Väljavõtetest nähtub, et tarbija keskmine regulaarne sissetulek (töötasu ja toetused) oli ligikaudu 1500–1600 eurot kuus. Samas sisaldasid rahavood korduvalt ka laenulaekumisi, mida ei saa käsitada püsiva sissetulekuna, kuna need suurendavad tarbija kohustusi. Kulude poolel ilmsesid mitmed olemasolevad finantskohustused ja regulaarsed maksed teistele krediidiandjatele. Kui jätta arvestusest välja laenulaekumised ning lähtuda üksnes tegelikust püsivast sissetulekust, ületasid tarbija igakuised väljaminekud mitmel kuul tema sissetulekut või jäid sellega samale tasemele. Selline rahavoog viitab sellele, et tarbija majanduslik olukord oli juba enne vaidlusaluse lepingu sõlmimist pingeline ning püsivat rahalist ülejääki ei olnud.

Krediidikonto lepingu tingimuste kohaselt tuli tasuda vähemalt 2% krediidilimiidist, millele lisandusid intressid ja muud tasud. Täies mahus krediidilimiidi kasutamisel tähendas see ligikaudu üle 200 euro suurust igakuist lisakoormust. Arvestades tarbija tegelikku rahavoogu, ei olnud tal objektiivselt piisavat ja stabiilset vaba raha sellise täiendava kohustuse täitmiseks ilma täiendava laenamisetä.

Eeltoodust tulenevalt leiab komisjon, et kuigi kaupleja kogus teavet tarbija kohta, ei olnud krediidivõime hindamine piisavalt põhjalik ega vastanud täielikult vastutustundliku laenamise põhimõttele. Formaalne kontroll ei ole piisav. Pangakonto väljavõtetest nähtuvad korduvad laenulaekumised ja olemasolevad kohustused viitasid olukorrale, kus tarbija maksevõime oli vähemalt piiripealne ning nõudis põhjalikumat analüüsi. Seetõttu tuleb järeldada, et krediidi

väljastamisel ei hinnatud piisavalt tarbija tegelikku suutlikkust uut kohustust täita.

Komisjon märgib siiski, et vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumine ei too kaasa krediidilepingu tühisust. Sellisel juhul loetakse lepingus kokkulepitud intressimääraks seadusjärgne intressimäär (vt VÕS § 113 lg 1), kui see ei ole suurem kokkulepitud intressimäärast, ning tarbija ei ole kohustatud tasuma muid lepingust tulenevaid tasusid. Seega jääb tarbija kohustuseks saadud krediidisumma tagastamine koos seadusjärgse intressiga, kuid kõrvalkulude ja muude tasude nõudmine ei ole põhjendatud. Kahju hüvitamise nõude osas märgib komisjon, et tarbija ei ole esitanud konkreetset ja kontrollitavat kahjuarvestust ega tõendanud kahju suurust ega põhjuslikku seost kaupleja tegevusega VÕS § 127 lg 4 tähenduses. Seetõttu ei ole kahju hüvitamise nõue põhjendatud. Eeltoodust tulenevalt rahuldab komisjon tarbija avalduse osaliselt, tuvastades vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumise ning leides, et lepingust tulenevad kõrvalkulud ei kuulu tasumisele, kuid tarbija on kohustatud tagastama saadud krediidisumma koos intressiga seadusjärgses määras. Muus osas jääb tarbija nõue rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/